

ERA21 #05 2019 MODRÁ KRAJINA

EDITORIAL Martin Sucharda **REALIZACE** Krystaly. Nové sídlo společnosti Lasvit v Novém Boru Jiří Opočenský, Štěpán Valouch / ov-a **INTRO** Změna je možná Lélia Wanick Salgado, Sebastião Salgado / Instituto Terra **HISTORIE** Století regulace. Proměny vodního režimu ve 20. století jako symbol pokroku Jiří Janáč **TEZE** Krajinné struktury – tvar, funkce a estetika Martin Sucharda **PLÁNOVÁNÍ** Krajinny plán Klára Salzman, Ivan Gogolák, Lukáš Grasse **REALIZACE** Obora Obelisk. Obnova lužní krajiny na Břeclavsku Přemysl Krejčířík, Kamila Krejčíříková / Ateliér Krejčíříkovi **REALIZACE** Královská obora. Obnova centrálního prostoru parku Stromovka v Praze Martin Kovář, Zdena Rudolfová, Pavel Šimek / Florart **ESEJ** Tělo a duše řeky. Poznámky k dotýkání organismů řeky a města Ondřej Simon **STUDIE** Dávné povodně a poučení z historie Václav Fanta **PRAXE** Přírodě blízká opatření na vodních tocích v krajině a v sídlech Tomáš Just **REALIZACE** Park Střelnice. Revitalizace městského parku v Chrudimi Jan Zapletal, Jaroslav Lohnský, Miloslav Šindlar / ŠINDLAR Group **PRAXE** Příklady koncepčního hospodaření se srážkovými vodami na úrovni měst Ivana Kabelková **METODIKA** Udržitelná drenáž Robert Bray Associates **PLÁN** Město v deltě. Plán pro nakládání s vodou v New Orleans Waggoner & Ball Architects, H+N+S Landscape Architects **REALIZACE** Ulice Neptunigatan. Modro-zelená ulice v Malmö Edge **PROJEKT** Místa bez vědomí – Jaroslavice. Obnova kulturní krajiny Jiří Šmejkal, Nikola Stibůrková **REALIZACE** Živá hala. Výrobní hala v průmyslovém areálu ve Slavkově u Brna Zdeněk Fránek / Fránek Architects **REALIZACE** Nový park. Revitalizace veřejného prostoru – konverze bývalého hřbitova na park v Leopoldově Jakub Kopec, Klára Zahradníčková, Tomáš Džadoň **IDEA** Vodní hrátky Jan Trejbal, Kurt Gebauer, Sibel Rhea Akyolova **PŘÍLOHA** Šedé vody a problematika rizik Karel Plotěný **PŘÍLOHA** Využití lehkého obvodového pláště v bytové výstavbě Roman Šnajdr **PŘÍLOHA** 3D model není BIM. Softwarové nástroje v procesu navrhování Petr Vaněk **PŘÍLOHA** Znalosti, pečlivost a životnost betonových konstrukcí Jana Margoldová **REALIZACE** Hory mezi domy. Aparthotel Sv. Vavřínc v Peci pod Sněžkou Jiří Opočenský, Štěpán Valouch / ov-a

ERA21 #05/2019 vychází v těchto dnech. Poslední letošní číslo, které vyjde na začátku prosince, se bude věnovat současné polské scéně.

ZEMŘELA ARCHITEKTKA RŮŽENA ŽERTOVÁ

V pátek 4. října zemřela ve věku 86 let brněnská architektka a designérka **Růžena Žertová**. Byla mimo jiné autorkou projektů obchodních domů Prior v Pardubicích a Košicích a obchodního domu Labe v Ústí nad Labem. Věnovala se rovněž návrhu interiérů, ale také oděvních doplňků, šperků a svítidel. Přínos Žertové pro českou architekturu loni ocenilo ministerstvo kultury udělením ceny za dlouhodobé umělecké zásluhy.

výstava

A69 – ARCHITEKTI: CLOUD 69

V roce 1994 spustila jedna z největších telekomunikačních společností na světě první online úložiště pojmenované CLOUD. Ve stejném roce si tři spolužáci z Fakulty architektury ČVUT v Praze – Boris Redčenkov, Prokop Tomášek a Jaroslav Wertig – založili vlastní ateliér A69. Začali odvíjet nekonečné kilometry skicovacího papíru s mračnem nápadů, konceptů, schémat, stavebních výkresů, náčrtů detailů, skic. Desítky realizací se už pětadvacet let vynořují z mraku, který voní pastelkami, tužkou a giocondami, šustí v průvanu a zmuchlaný křupe pod nohama jako čerstvě napadaný sníh. Výstava **CLOUD 69**, která je až **do 28. října** k vidění

v pražské Galerii Jaroslava Fragnera, mapuje dvacet pět let působení ateliéru. Doprovodný program nabídne ve čtvrtek 17. října akce Architektura prochází žaludkem (A69 backstage vaří oběd) a Psát architekturu (hovory Petra Volfa a Jaroslava Wertiga) a ve čtvrtek 24. října Procházku v oblaku (komentovanou prohlídku pro studenty architektury s Borisem Redčenkovem).
www.gjf.cz

AIRES MATEUS: ARCHIV

Galerie současného umění a architektury / Dům umění České Budějovice uvádí další architektonickou výstavu, která tentokrát představí lisabonské studio Aires Mateus, v jehož čele stojí od roku 1988 bratři **Manuel** (*1963) a **Francisco** (*1964) **Aires Mateus**. Nejdůležitějším momentem osobitého díla ateliéru je vztah mezi prázdňem a plností. Jeho tvorba se vyznačuje řadou výrazných prvků vždy s důrazem na detail, s přítomnou čistotou a jednoduchostí tvarů, kde se setkávají pevné formy s prázdňem, které se samo stává prostorem. Velkou pozornost věnuje volbě materiálů, stavbám dominuje bílá barva a typickým rysem je rovněž artikulace prostoru, kde dosahuje „citlivými zářezy“ do hmoty velice působivého (funkčního) výrazu. Vzniklé otvory se v mnoha případech stávají jakousi „bránou“

10. VÝROČÍ
ROČNÍK

Získejte titul na beton!

B E T O N
UNIVERSITY

Architektura v betonu
14. 11. 2019 – Brno

Konstrukce a betony pro jejich zhotovení I.
7. 11. 2019 – Hradec Králové
27. 11. 2019 – Plzeň

**ČESKOMORAVSKÝ
BETON**
HEIDELBERGCEMENTGroup

Úplný program seminářů,
registrační formulář a další
informace naleznete na
betonuniversity.cz
Kontakt: 601 327 530

vstupujícímu světlu. Výstava s názvem Archiv kurátorů Michala Škody a Michaely Benešové, připravená speciálně pro prostory Domu umění, přinese určitý vhled do tvorby ateliéru, jeho přístupu k architektuře a způsobu uvažování. Výstava potrvá **do 17. listopadu**.

www.dumumenicb.cz

ALENA ŠRÁMKOVÁ: ARCHITEKTURA

Alena Šrámková (*1929) patří k nejvýznamnějším osobnostem současné české architektury. Pro výstavu, jež připomene její životní jubileum, vybrala sedmáct prací, které ve své tvorbě považuje za nejdůležitější. Stavby, projekty, soutěžní návrhy a studie představí nikoli přehledné a ucelené soubory plánů, ale především kresby, skici. To, co ukazuje práci architekta při hledání správného výrazu, při hledání celkového pojetí budoucí stavby. Kresby črtané pevnou rukou, zároveň kresby naplněné zvláštní surovou poetikou. Tužka, pastel, fix... jako by kresba záměrně neměla být jemná a přesná, ale spíš naznačující, uvozující budoucí charakter. Kresby doplní modely, převážně pracovní-prezentační, které vznikaly přímo v ateliéru. Samostatně budou představeny fotografie reálných staveb. Výstavu uvede Museum Kampa **od 26. října do ledna 2020**.

www.museumkampa.cz

konference

ADAPTERRA AWARDS

Žijeme v době, kdy na vlastní kůži zažíváme dopady změn klimatu. Trápí nás dlouhá období sucha, vlny veder i přívalové srážky. Města se přehřívají, řeky a krajina vysychají. I přes veškerou snahu o omezení emisí skleníkových plynů bude nezbytné naše města, obce i krajinu na změněné podnebí připravit – adaptovat. Program Adapterra Nadace Partnerství pomáhá zajistit, aby přibývalo stromů v krajině i ve městech, aby více domů mělo zelené střechy nebo aby se voda vrátila do naší krajiny, zkrátka aby se dobrá adaptační opatření stala v Česku běžnou praxí. Součástí programu je soutěž Adapterra Awards, která hledá nejlepší realizované projekty, jež pomáhají přizpůsobit naše města, domy a krajinu změnám klimatu. Do pilotního ročníku soutěže, který byl vyhlášen letos v únoru, se přihlásilo pětadvacet projektů, z nich dvanáct postoupilo do finále a mezi ně bude rozděleno pět cen – jedna v každé soutěžní kategorii hodnocené odbornou komisí a cena sympatie, udělovaná na základě hlasování veřejnosti. Výsledky budou zveřejněny na celostátní konferenci věnované adaptačním opatřením, která se uskuteční v **pondělí 4. listopadu** v pražském CAMPu.

www.adapterraawards.cz

**NAVŠTIVTE
EXPOZICI GROHE
NA DESIGNBLOKU!**

Pure Friends
an Wasser

Největší výběrová přehlídka designu a módy ve střední Evropě DESIGNBLOK se uskuteční ve dnech:

17. 10. – 21. 10. 2019

každý den od 10:00 do 21:00

Grohe XL Truck najdete před Průmyslovým palácem

Výstaviště Praha, Holešovice

V prostorách naší expozice se můžete seznámit s těmi nejnovějšími produkty GROHE a na vlastní kůži si je vyzkoušet, ať už jde o AquaSymphony, nejluxusnější sprchu na světě, kuchyňské systémy GROHE Blue a GROHE Red, sprchovou toaletu GROHE Sensia Arena a další inovativní produkty GROHE.

Budeme se těšit na setkání s Vámi!
Více na www.designblok.cz a www.grohe.cz

PRO PAMÁTKY 2019

Školy tvoří pevnou součást našeho stavebního fondu. Dodnes se dochovala velká řada školních budov často vysoké architektonické, urbanistické či historické hodnoty. Jaké jsou dnes možnosti jejich obnovy a využívání, na to se pokusí odpovědět letošní konference **Pro památky**, která se uskuteční ve dnech **6.–8. listopadu** v Městské knihovně v Písku. Program je rozdělen do tří dnů; na středu je připraven regionální blok, který se zaměří na oblast Písecka, hlavním konferenčním dnem bude čtvrtek, jenž nabídne přednáškové a diskuzní bloky a bude ukončen komentovanou prohlídkou města Písku a společným večerem, v pátek jsou na programu exkurze a prohlídky zajímavých školních budov v Písku a okolí s výkladem.

www.konference.propamatky.cz

přednáška

51N4E ARCHITECTS: POLITIKA PŘÍTOMNOSTI

Spolek KRUH na podzim pokračuje v cyklu přednášek **Belgická inspirace**, který během tří večerů představí tři mezinárodně uznávaná vlámská studia a jejich odlišné přístupy k architektuře. Po říjnovém vystoupení kolektivu Rotor se ve **čtvrtek 7. listopadu** v pražském CAMPu představí studio **51N4E**, založené

Johanem Anrysem a Freekem Persynem v roce 1998, které se letos dostalo do pěti finalistů Mies van der Rohe Award, a to za revitalizaci Skanderbegova náměstí v albánské Tiraně. Tématem přednášky Dietera Leyssena Politika přítomnosti bude proces proměny brutalistních věžáků ze sedmdesátých a osmdesátých let v centru Bruselu. Cyklus zakončí 5. prosince v kině Světozor architekt Jan Vylder ze studia architecten de vylder vinck taillieu s přednáškou s názvem O tomto. O tamtom. A také.

www.kruh.info

ZELENÉ STŘECHY JAKO SOUČÁST ZELENÉ INFRASTRUKTURY SÍDEL

Svaz zakládání a údržby zeleně, z. s., odborná sekce Zelené střechy (ZeS), pořádá v **úterý 12. listopadu** v Otevřené zahradě Nadace Partnerství v Brně odborný seminář **Zelené střechy jako součást zelené infrastruktury**, který zájemcům poskytne ucelené základní informace o výstavbě zelených střech. Seminář je určen pro představitele státní správy a samosprávy, architekty, projektanty staveb, stavební a zahradnické firmy i studenty. Reaguje na vzrůstající zájem o zelené střechy a má přispět k tomu, aby se jejich budování stalo standardním, odpovědným řešením pro každou nově budovanou,

Sejfy Yale pro domácnosti, kanceláře a provozy

- Uzamykání 3 - 12 místním číselným kódem nebo i na klíč
- Zvukový alarm
- Vnitřní osvětlení
- Ukotvení do země nebo do zdi

ASSA ABLOY

www.sherlock.cz

případně i stávající budovu, pokud to její statické řešení umožní. Akce je podporována Ministerstvem životního prostředí ČR, registrace na seminář je otevřena do 31. října.

www.zelenestrechy.info

čca

GALAVEČER ČESKÉ CENY ZA ARCHITEKTURU 2019

Čtvrtý ročník soutěžní přehlídky **Česká cena za architekturu** vyvrcholí ve **čtvrtek 14. listopadu** slavnostním galavečerem v pražském Foru Karlín, během kterého budou oznámeni finalisté a držitelé hlavní ceny, o kterých rozhoduje mezinárodní odborná porota, cen za výjimečný počin, jež uděluje Akademie České ceny za architekturu, a cen partnerů. Do prestižního výběru letos porota doporučila 34 ze 186 přihlášených děl, mezi kterými jsou rovnoměrně zastoupeny investice z veřejných a soukromých zdrojů. Stejně jako v předchozích ročnících byla většina nominovaných děl (26) dokončena v loňském roce, silné zastoupení mají jako obvykle stavby pro bydlení. Oceněná díla pak budou od 10. do 20. prosince k vidění v pražském CAMPu, později výstava poputuje do dalších měst.

www.ceskacenazaarchitekturu.cz

soutěž

ZNOVUZROZENÍ PARKU STŘED V MOSTĚ (CENA NADACE PROMĚNY 2019)

Nadace Proměny Karla Komárka vyhlásila jednofázovou užší projektovou architektonicko--krajinnářskou soutěž, jejímž předmětem je **návrh revitalizace městského parku Střed v Mostě**. Soutěž je důležitou etapou rozsáhlého projektu, jenž má mostecký park kompletně revitalizovat. Výsledek proměny by měl respektovat jedinečný charakter místa, podtrhnout jeho hodnoty a vrátit mu to nejcennější, o co v průběhu posledních let přišlo –běžný život. Záměrem je vytvořit kvalitní veřejný prostor města, který obyvatelům všech generací nabídne příležitost k setkávání a odpočinku a který se zároveň stane zázemím pro kulturní i jiné aktivity spojené s komunitním životem a reprezentací města. Cílem je přenést se přes roky rozkladu i zapomnění a navázat na původní atmosféru parku, jenž byl ve své době nejnavštěvovanějším místem ve městě. Soutěžní zadání je výsledkem dlouhodobé přípravy a zahrnuje i výstupy z participativního plánování s veřejností. Žádosti o účast je třeba zaslat na adresu soutez@nadace-promeny.cz nejpozději **do 25. října 2019**. Datum odevzdání soutěžních návrhů je **26. února 2020**.

cena-nadace-promeny-2019.nadace-promeny.cz

somfy®

TaHoma®

umožňuje automatické ovládání
žaluzií, rolet, světel, topení, brány
a jiných zařízení od Somfy.

www.ovladamedomacnost.cz

VELKÉ KINO MODERNÍHO ZLÍNA / ARCHITEKTONICKÁ SOUTĚŽ VEDENÁ FORMOU SOUTĚŽNÍHO DIALOGU

Statutární město Zlín vyhlásilo mezinárodní architektonickou soutěž vedenou formou soutěžního dialogu s názvem **Velké kino moderního Zlína**. Předmětem soutěže je řešení revitalizace objektu Velkého kina ve Zlíně, navrženého architektem Františkem Lydie Gahurou a postaveného firmou Baťa v roce 1933. Ve své době šlo o největší biograf v tehdejší Československu, s počtem 2 270 míst pro diváky. Záměrem soutěže je návrat k využívání kina v optice potřeb města 21. století. Termín podání žádostí o účast je **29. října**, termín podání profesního přístupu k řešení zakázky je **18. listopadu**.
www.cceamoba.cz/velke-kino-moderniho-zlina

REKONSTRUKCE A REVITALIZACE KULTURNÍHO DOMU SLAVIE – ČESKÉ BUDĚJOVICE / ARCHITEKTONICKÁ SOUTĚŽ VEDENÁ FORMOU SOUTĚŽNÍHO DIALOGU

Statutární město České Budějovice vyhlásilo mezinárodní architektonickou soutěž vedenou formou soutěžního dialogu, jejímž předmětem je **rekonstrukce a revitalizace objektu kulturního domu Slavie v Českých Budějovicích**. Historická hodnota kulturního domu leží především v autorství Ignáce Ullmanna. Zadavatel očekává v rámci soutěžního dialogu nejen architektonické řešení, ale i kvalitní a logické provozní modely a schémata pro různé druhy akcí a provozu. Součástí řešení je ověření dostavby jednoho z nejvýznamnějších objektů zajišťujících kulturní život jihočeského regionu a samotného města a zároveň vyřešení venkovních ploch funkčně souvisejících s objektem s využitím potenciálu řeky Malše. Objekt navržený Ignácem Ullmannem byl realizován v letech 1871–1872 původně jako Německý dům,

nyní je ve vlastnictví města. Cílem dialogu je najít architektonické a programové pojetí objektu, který v sobě bude propojovat různé hladiny kulturního života. Nová funkce má uspokojovat potřeby jihočeské metropole, jež má ambici stát se místem kultury celoevropského a celorepublikového významu. Termín podání žádostí o účast je **4. listopadu**, termín podání profesního přístupu k řešení zakázky je **18. listopadu**.

www.cceamoba.cz/slavie-ceske-budejovice

ZÁMECKÝ PARK V OSTRAVĚ-PORUBĚ

Statutární město Ostrava, městský obvod Poruba vyhlásil jednofázovou otevřenou projektovou krajinářsko-urbanistickou soutěž, jejímž předmětem je zpracování krajinářsko-urbanistického návrhu na řešení prostoru s názvem **Zámecký park v Ostravě Porubě**. Cílem je revitalizovat dané území městského parku, který je v dlouhodobě neudržovaném stavu. Park by měl propojit území ve smysluplný funkční celek členěný dle potřeb a zájmů místních obyvatel i působících institucí, měl by být reprezentativní, dostupný a bezpečný. Park by měl sloužit k aktivnímu využití, kulturnímu zážitku i odpočinku. Cílem je však také vytvořit park učící nás o historii i architektuře a zvoucí nás k přírodě. Vytvoření prostoru pro předávání dědictví např. formou naučných stezek či historických a přírodních stanovišť s připomínkami staré Poruby i památkové zóny a památkově chráněných objektů i významu, smyslu a obsahu významného krajinného prvku, památných stromů i místní zvěřeny, celkově environmentální výchovy, příp. procházky s arboristou. Vzpomínky lidí nás odkazují na dávnou voliéru s překrásným ptactvem, tajuplné příběhy o nikdy nenalezené podzemní chodbě mezi zámkem a farou. Vraťme tyto vzpomínky mezi lidi. Datum odevzdání soutěžních návrhů je **29. listopadu**.
www.poruba.ostrava.cz

REKONSTRUKCE KREMATORIA OSTRAVA

Statutární město Ostrava vyhlásilo jednofázovou otevřenou projektovou architektonickou soutěž **Rekonstrukce krematoria Ostrava**. Cílem rekonstrukce jediného krematoria v kraji je v první řadě přizpůsobit jeho prostor pro návštěvníky současným nárokům na komfortní užívání a současně zajistit kvalitativně novou úroveň vzhledu stavby. Současný nevyhovující stav je dán řadou nekoordinovaných přestaveb v minulosti, které se podepsaly i na interiéru, a dosluhující životností opláštění stavby, které má nedostatečné technické parametry a je zdrojem neúnosných tepelných zisků a ztrát. Současně má být rekonstrukce citlivá k původnímu návrhu z šedesátých let a jeho objemovému řešení. Datum odevzdání soutěžních návrhů je **11. prosince**.

www.ostrava.cz

UMĚLECKÉ DÍLO PRO KOPEC VINICE – KOLÍN

Město Kolín vyhlásilo užší jednofázovou otevřenou projektovou výtvarně-architektonickou soutěž **Umělecké dílo pro kopec Vinice – Kolín**. Předmětem soutěže je návrh výtvarného, materiálového a technického řešení uměleckého díla jakékoli výtvarné formy, které bude umístěno ve veřejném prostoru města Kolína na kopci Vinice. Výtvarné pojetí díla a jeho kompoziční začlenění do prostoru kopce Vinice jsou ponechány na svobodné vůli a volné kreativitě autorů.

Umělecké dílo je v podmínkách soutěže chápáno jako osobitý umělecký projev určitých kvalit, který reflektuje současnost a je schopen komunikovat s divákem a bezprostředním okolím jakožto součást veřejného prostoru. Navržené dílo by mělo být realizováno a instalováno natrvalo.

Místo realizace díla, kopec Vinice s nadmořskou výškou 247,8 m, se nachází na okraji města Kolína

směrem na obec Ovčáry. Umělecké dílo, které zde bude navrženo, by mělo umět pracovat nejen s kontextem lokality a její historií, ale i s novým duchovním přesahem tohoto nenápadného, milého a v budoucnu doufejme stále více důležitého místa. Umístění navrženého uměleckého díla není svázáno pouze s vrcholem kopce. Autor může pracovat i s myšlenkou umístění díla pod kopcem, ve svahu kopce nebo i komplexnějším zasazením díla do prostoru celé lokality. Navržené dílo by mělo lokalitu kopce Vinice uměleckým způsobem dále rozvíjet. Vyhlašovatel nabízí účastníkům možnost setkání na místě, a to v pondělí 4. listopadu od 11 hodin na vrcholu kopce Vinice. Datum odevzdání soutěžních návrhů je **7. ledna 2020**.
www.mukolin.cz

REVITALIZACE NÁMĚSTÍ MÍRU V TIŠNOVĚ

Město Tišnov vyhlásilo jednofázovou otevřenou projektovou architektonicko-urbanistickou soutěž, jejímž předmětem je zpracování architektonicko-urbanistického návrhu **revitalizace nám. Míru v Tišnově**. Cílem revitalizace je úprava centrálního náměstí jako hlavního reprezentativního a pobytového veřejného prostranství města Tišnova. Budoucí podoba náměstí by měla na základě revize a případné reorganizace stávajícího funkčního využití a prostorového uspořádání nabídnout inspirativní prostor pro současné potřeby desetitisícového historického města. Součástí podkladů je podrobné zadání založené na koncepci rozvoje města a veřejné diskuzi. Datum odevzdání soutěžních návrhů je **10. ledna 2020**.

www.zakazky.tisnov.cz